

MATERIALS
OF THE XIII INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND
PRACTICAL CONFERENCE

PROCEEDINGS OF ACADEMIC
SCIENCE - 2018

August 30 - September 7, 2018

Volume 4

SHEFFIELD
SCIENCE AND EDUCATION LTD
2018

SCIENCE AND EDUCATION LTD

Registered in ENGLAND & WALES Registered Number: 08878342

OFFICE 1, VELOCITY TOWER, 10 ST. MARY'S GATE,
SHEFFIELD, S YORKSHIRE, ENGLAND, S1 4LR

Materials of the XIII International scientific and practical Conference
Proceedings of academic science - 2018 , August 30 - September 7, 2018 :
Sheffield. Science and education LTD -80 p.

Editor: Michael Wilson

Manager: William Jones

Technical worker: Daniel Brown

Date signed for printing ,

For students, research workers.

Price 3 euro

ISBN 978-966-8736-05-6

© Authors , 2018

© SCIENCE AND EDUCATION LTD, 2018

PHILOLOGICAL SCIENCES

Methods of teaching language and literature

К.пед.н. Зозуля І. Є.

Вінницький національний технічний університет, Україна

ПОРАДИ ДЛЯ ШВИДКОГО ТА ЕФЕКТИВНОГО ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ

Методика навчання української мови як іноземної – це наука, яка вивчає цілі, зміст, методи й засоби навчання, а також способи виховання іноземних студентів, що навчаються у ВНЗ України, на матеріалі іноземної мови (української). Звичайно, на початковому етапі вивчення мови, іноземні студенти найчастіше працюють з підручником. Яким же має бути підручник з української мови як іноземної? На нашу думку, він має задовольняти найголовніші запити іноземних студентів, а саме:

містити величезну кількість інтерактивного матеріалу;

має бути передбачена програма тестування, спрямована на закріплення раніше вивченого матеріалу;

зміст посібника повинен бути викладений у доступній формі для швидкого засвоєння нових лексико-граматичних форм;

нааявні рубрики-обговорення тематичних питань.

Слід додати, що базовий посібник з української мови як іноземної має бути укомплектований відео й аудіо-матеріалами. Це прекрасне доповнення до підручника. З ним студенти навчаються розуміти й сприймати на слух живу мову, записану її носіями [1, с. 57].

Отже, найголовніше завдання підручника з української мови як іноземної – сприяти оволодінню студентами уміннями й навичками спілкування в усній і писемній формах відповідно до мотивів, цілей і соціальних норм мовленнєвої поведінки в типових сферах і ситуаціях.

Іноземні студенти прагнуть вивчити українську мову для подальшого навчання в університетах України. Інколи студенти вже володіють однією з іноземних мов крім рідної (найчастіше – англійської), і цей факт значно

полегшує процес вивчення нової мови – української. Звичайно, такі групи бувають дуже рідко, коли всі студенти володіють англійською мовою. Але якщо така група формується, то варто звернути увагу на методику мультилінгви. Здійснюється це навчання за принципом «інтелектуального витіснення» – нову мову (наприклад, українську) викладають через англійську – всі вправи, словники мають бути англійсько-українські. Мозок студента повинен «вимкнути» рідну мову й почати співставляти лексику й граматику всіх нових мов. Рідна мова лише заважає. Прихильницею даної методики для вивчення будь-яких іноземних мов є науковець, поліглот, перекладач Тамара Бердигіла. Її ідеї стосовно вивчення мов є дуже цікавими та практичними. Так, як для викладачів-мовників, так і для самих іноземних студентів, надзвичайно корисно ознайомитися з її золотими правилами поліглота [3]:

Варто вивчати мову за десятками джерел, адже який би хороший не був автор, він не може написати все в одній книжці. Найперше завдання викладача – знайомити студентів з найкращими підручниками, бо це альфа й омега вивчення мови на початковому етапі.

Вивчати іноземну мову без аудіо – злочин.

Все починається з граматики. Без добрих знань з граматики, ваші знання іноземної мови будуть невдалими.

У кожній мові шукайте те, що вам подобається. Навчання має приносити задоволення, а опанування іноземної – повинно стати хобі. Тоді це буде приносити результат.

Мову треба відчитувати та відчувати через ментальність народу-носія та культуру. Наприклад, якщо вам не імponує чуттєвість та жестикуляція французів, то краще не братися за вивчення французької.

Використовувати методику мультилінгви.

Ця методика є доволі актуальною для іноземних студентів в Україні. Адже не є секретом, що в нашій країні панує двомовність. Якщо на заході України більш поширена українська мова, на сході – російська, а в центральних регіонах – обидві мови є активними в ужитку. Тому більшість іноземців, вивчаючи державну мову – українську, так чи інакше через певний проміжок часу починають розмовляти й російською мовою. Також в багатьох ВНЗ нашої країни студенти навчаються англійською мовою, особливо в медичних

університетах. Тобто увесь навчальний процес англомовний, а для побутового спілкування іноземці оволодівають українською чи російською мовами. Саме тому методика мультилінгви вдало вписується в наші реалії. Іноземні студенти одночасно вивчають англійську, українську та російську мови. Існує певна класифікація, яка об'єднує в окремі гілки мови, які мають спільне походження, а отже й чимало схожого, тому їх легше вчити одночасно, скажімо, російська та українська, португальська та іспанська, англійська та французька тощо. Студентам траплятимуться схожі слова, правила побудови речення чи граматики, а тому навчання проходитиме легше.

На думку багатьох викладачів-мовників та й на нашу, неважливо, чи ви починаєте вчити якусь мову, чи володієте нею на високому рівні й хочете вдосконалити – найкращий і найлегший спосіб це зробити – це живе спілкування. Тому наша порада іноземним студентам – постійно спілкуватися з носіями цих мов, перепитувати ті чи інші фрази, повторювати їх щодня, збагачуючи запас все новими словами та словосполученнями.

Крім методики мультилінгви, існує ще один непересічний підхід до вивчення іноземної мови. Ірландський поліглот Бенні Льюїс вільно спілкується шістьма мовами – французькою, іспанською, англійською, німецькою, португальською та есперанто. Бенні не зупиняється на досягнутому та, подорожуючи, продовжує вивчати нові мови. Ключовою порадою в методиці Бенні є відмова від перфекціонізму. На його думку, не треба намагатися говорити досконало й використовувати тисячі слів – ми й рідною використовуємо не більше п'яти тисяч. А ще ми при вивченні чомусь намагаємося перетворити мову в шкільний предмет – вибудовуємо програму, проходимо уроки граматики, вивчаємо слова по темах. Загалом, Бенні вважає, що це неправильно. Він розробив унікальну методику вивчення мов «Говори з першого дня», яку описав у книзі «Вільне володіння за три місяці: як в будь-якому віці навчитися говорити будь-якою мовою». Автор вважає, що при правильному підході й достатній практиці освоїти іноземну мову за три місяці може кожен [2].

Ось кілька його порад для вивчення мови за три місяці:

1. Необхідно говорити мовою вголос з першого ж дня. Початківці не повинні боятися того, що вони перекручують слова або неправильно будують фрази. Найголовніше, що вони звикають говорити вголос.

2. Бажано спочатку вчити не окремі слова, а розмовні фрази. Новачкам слід вчити найпростіші фрази на кшталт «Скільки коштує квиток?», «Де аптека?», які дають можливість використати вивчений матеріал на практиці.

3. Варто забути про вивчення строгих граматичних правил. На початковому етапі важливо поповнити словниковий запас і вивчити основні фрази. На думку автора, турбуватися про правильну граматику не треба – її завжди можна встигнути вивчити пізніше.

4. Спілкуватися з носіями мови в повсякденному житті й за допомогою різних інтернет-програм (у Скайпі, Вотсапі і т.д.).

На думку Бенні, одним з кращих інструментів для вивчення мови в наші дні є Інтернет. Адже ви можете спілкуватися з людиною з США, Німеччини, України або будь-якої іншої країни світу та вдосконалювати свою розмовну мову безкоштовно.

5. Слухати радіо, адже це ще один спосіб зануритися в мовне середовище. Потрібно слухати радіопередачі країни, де люди розмовляють мовою, яку Ви вивчаєте. Зокрема, Бенні радить зайти на TuneIn – онлайн-сховище радіопередач з усього світу.

6. Розказати про себе. Одна з улюблених порад Бенні для початківців – написати коротку розповідь про себе своєю мовою і попрацювати над перекладом разом з носієм мови. Це відносно швидко допоможе вам запам'ятати багато слів і фраз.

7. Користуватися безкоштовними інструментами для вивчення мови онлайн.

8. Бути готовими витратити багато часу на практику. Бенні вважає, що люди, які готові витратити на вивчення іноземної мови повний робочий день, всього за кілька місяців вийдуть на рівень B2. Якщо стільки часу у Вас немає, то, практикуючи по кілька годин у день, Ви вийдете на той же рівень через рік.

9. Не прагнути до досконалості. Люди часто настільки прагнуть говорити ідеально, що коли у них це не виходить (а у новачків майже ніколи не виходить), вони засмучуються і взагалі кидають заняття. Кращий спосіб справитися з проблемою – сміятися над власними помилками й не намагатися бути досконалим.

Підсумовуючи усе вищесказане, можна зазначити, що метод вивчення нової іноземної мови Бенні Льюїса є досить реалістичним: важливо поєднати мотивацію, регулярність та інтенсивність занять. І головне: не боятися помилок.

Працюючи понад 10 років з іноземними студентами, беручи до уваги досвід наших колег, а також поради відомих поліглотів Тамари Бердиголи та Бенні Льюїса, ми також розробили певні кроки для покращення вивчення української мови як іноземної. Для того аби вивчати її швидко й ефективно іноземні студенти мають слідувати наступним принципам:

Принцип доцільності. Суть його полягає в тому, що вивчення мови буде успішним за умови високого рівня мотивації.

Принцип систематичності. Приділяти увагу вивченню мови потрібно щодня. Систематичні заняття принесуть результат тоді, коли студент крім аудиторних занять буде ще займатися хоча б по 20-30 хвилин в день самостійно. За нашою методикою, на початковому рівні іноземному студенту потрібно вчити щодня по 15 слів, повторюючи ті, які запам'ятовував раніше. Вивчати нові слова можна за допомогою дидактичних ігор, наочності, читання автентичних текстів тощо.

Принцип спіралі. Не варто відразу вивчати всі часи або завчати увесь словник, не згадуючи про граматику. Вивчати українську мову потрібно поступово: найпростіші граматичні категорії, поширені слова, основні правила вимови. Осягнувши основи – можна повертатися по спіралі: вивчати складніші граматичні категорії, форми слів, виключення з правил вимови тощо.

Принцип занурення – передбачає створення певного мовного середовища. Без цього принципу іноземні студенти дуже знизять свій шанс оволодіти українською мовою хоча б на середньому рівні. Мовне середовище можна створити завдяки переглядами фільмів або серіалів українською (трагікомедія «Мир вашому дому», документальний фільм «Будинок слово», художня кінокартина про голодомор «Гіркі жнива» тощо), прослуховуванню аудіоматеріалів («Знайомство з Україною», «Київ – столиця України», «Визначні місця України» тощо). Вивчення іноземної мови за допомогою фільмів – непоганий спосіб, так як з екранів звучить правильна жива розмовна сучасна українська. Для мовної практики та розвитку вміння сприймати українську мову на слух – підходить ідеально. А от вивчати українську за допомогою пісень варто обережно: не завжди автори й виконавці дотримуються всіх

граматичних норм мови. Крім того, іноземні студенти також можуть вивчати мову за допомогою коротких відеоматеріалів в мережі Інтернет або за тими, які запропонує викладач.

Із власних спостережень, читання українською, особливо художньої літератури, добре впливає на розмовну мову. У підсвідомості відкладаються слова, словосполучення й цілі речення, які можна успішно використовувати в спілкуванні. Адже українська мова для початківців складна тим, що потрібно привчити себе думати українською. Якщо в голові постійно перекладати з рідної мови на українську, то мова іноземців буде повільною і неприродною. Щоб було простіше думати українською – необхідно почати писати. Спілкуватися у соцмережах з друзями, писати пости, листи, твори українською. Декілька місяців такої практики допоможуть іноземним студентам розвинути мислення українською. Вони будуть краще говорити й засвоювати граматику.

Отже, підхід до вивчення будь-якої іноземної мови (українська не є винятком) повинен бути комплексний: це й підручники (при цьому не слід обмежуватись одним, можна взяти один за основу, який рекомендує викладач чи який є найбільш сучасним та доступним, проте не слід забувати зазирати в інші), й аудіоматеріали, спілкування в мережі та по Скайпу, перегляд фільмів та відеоматеріалів – іноземним студентам потрібно оточити себе новою мовою.

Література:

1. Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. Методика навчання іноземних мов і культур: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2013. – 590 с.

2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://studway.com.ua/tamara-berdigola/>.

3. Benny Lewis. Fluent in 3 Months: How Anyone at Any Age Can Learn to Speak Any Language from Anywhere in the World // First Edition. – USA, New York – 2014. – 249p.